

Alg. 523

Sprawozdanie

Komisji szkolnej o wniosku posła Tomaszewskiego w sprawie przeznaczenia w budżecie krajowym pewnej kwoty na zaliczki dla nauczycieli ludowych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Tomaszewskiego porusza rzecz nader ważną dla nauczycieli ludowych, którymby bez żadnych dla funduszu krajowego ofiar w pomoc przyjść można bardzo skutecznie.

W rubryce wydatków w budżecie krajowym na rok 1905 figuruje kwota 30.000 K, przeznaczona na zaliczki dla urzędników Wydziału krajowego; w dochodach tegoż roku przewidziano zwrot w wysokości 32.000 K. Obciążenia budżetu krajowego przeto nie ma.

W sprawie, poruszonej wnioskiem obecnym, rozchodziłoby się przeto podobnie o wstawienie w budżet krajowy pewnej kwoty, która zaraz w pierwszym roku w znacznej części do kasy krajowej wróciłaby.

Że zaliczka otrzymana w sposób, jak to się praktykuje dla urzędników państwowych lub krajowych, może w danej chwili wielkiem być dla proszącego dobrodziejstwem, nie potrzebuje chyba szerokiego uzasadnienia. Wobec ciężkich warunków życia nauczyciela ludowego może on przecież bez własnej winy znaleźć się w ciężkiem położeniu finansowem, które początkiem być może całkowitej jego ruiny. Wypadkiem takim może być choroba, wymagająca dłuższego, systematycznego leczenia, mogą być wypadki śmierci w rodzinie, a w danym razie także znaczniejsze w pewnych chwilach ciężary, połączone n. p. z kształceniem jednego lub drugiego dziecka i t. p. W razach takich zaliczka bezprocentowa uchronić może nauczyciela od rąk lichwiarskich, które w ciężkich chwilach szukającemu pomocy a nieznajującemu jej w sposób inny, na razie nawet jako prawdziwie pomocne się przedstawiać mogą, a których skutki ostatecznie znane.

Z uwagi na tego rodzaju okoliczności Komisya szkolna uznaje wielką na korzyść nauczycieli doniosłość przedstawionej sprawy, którą w zasadzie chętnie radaby widzieć załatwioną pomyślnie.

Z uwagi jednak na rozmaite trudności, które w chwili obecnej i natychmiastowe zrealizowanie poruszonej rzeczy niemal czynią niemożliwem, jak n. p. niepewność co do wysokości potrzebnej kwoty, dalej wątpliwości co do sposobu wnoszenia i załatwiania odnośnych podań, wysokości zaliczek i sposobu ich zwrotu itp., Komisya szkolna nie może obecnie oświadczyć się za merytorycznem tej sprawy załatwieniem. Pragnąc w interesie rzeczy wszechstronnego wyjaśnienia kwestyi wątpliwych, sądzi Komisya szkolna, że tylko należyte zbadanie przez Wydział krajowy i Radę szkolną krajową stworzyć może podstawę korzystnego załatwienia.

Wobec tego Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Tomaszewskiego i towarzyszy przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, ażeby po zbadaniu rzeczy i po porozumieniu się z Radą szkolną krajową stosownie przedstawił wnioski na najbliższem zebraniu się Sejmu.

Przewodniczący:

Czartoryski.

Sprawozdawca:

Rotter.

